

Genel Bilgiler

Dersin Amacı

Bu dersin amacı, 13.14. yüzyıl klasik Türk edebiyatının genel özelliklerini, öne çıkan şairlerini ve bu dönemdeki edebi anlayışı detaylı bir şekilde ele alarak, öğrencilere döneme ait şiirleri hem teorik hem de uygulamalı biçimde analiz edebilme becerisi kazandırmaktır.

Dersin İçeriği

Bu derste, 13-14. yüzyıl eski Türk edebiyatı şairlerinin edebi kişilikleri, kullandıkları dil, nazım şekilleri ve dönemin edebî anlayışı incelenir. Şiir örnekleri üzerinden dil ve üslup çözümlmeleri yapılır. Özellikle Mevlana, Sultan Veled, Aşık Paşa, Gülşehri, Ahmed-i Dâî, Kadı Burhaneddin ve Ahmedî gibi önemli şairler ve onların eserleri üzerinde durulur.

Dersin Kitabı / Malzemesi / Önerilen Kaynaklar

Ahmet Atilla Şentürk, Osmanlı Şiiri Antolojisi, Yapı Kredi Yayınları.
 Nihat Öztoprak, Sebahat Deniz vd., Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Metin Şerhi (14-16. Yüzyıllar), İdeal Kültür Yayıncılık.
 Ahmet Atilla Şentürk ve Ahmet Kartal, Üniversiteler İçin Eski Türk Edebiyatı Tarihi, Dergah Yayınları.
 Mustafa İsen vd., Eski Türk Edebiyatı El Kitabı, Grafiker Yayınları.
 Ozan Yılmaz, Ahmet Doğan vd., Beyitler Arasında/Açıklamalı Divan Şiiri Antolojisi, Kesit Yayınları.
 İskender Pala, Ansiklopedik Divan Şiiri Sözlüğü, Kapı Yayınları.
 Ozan Yılmaz, Şiirin Beylerbeyi Necati Bey, Muhit Kitap.

Planlanan Öğrenme Etkinlikleri ve Öğretme Yöntemleri

Anlatım Tartışma Metin çözümleme Soru-Cevap

Ders İçin Önerilen Diğer Hususlar

Bu dersi daha iyi anlayabilmek ve öğrenebilmek için Eski Türk edebiyatıyla ilgili temel kavramlar ve teorik bilgiler öğrenilmelidir.

Dersi Veren Öğretim Elemanı Yardımcıları

Herhangi bir yardımcı öğretim elemanı yoktur.

Dersin Verilişi

Dönemin genel özelliklerine ve şairlere dair temel bilgiler, öğretim üyesi tarafından görseller, slaytlar ve tahta yazımı gibi araçlar kullanılarak anlatılır. 13. ve 14. yüzyıldaki edebî ortam, önemli şairlerin biyografileri, kullanılan nazım şekilleri, şiir türleri gibi konular işlenir. Öğrenciler, konu anlatımı sırasında aktif bir şekilde soru sorma, yorum yapma ve fikirlerini paylaşma fırsatı bulurlar. Bu yöntemle öğrencilerin, dönemin edebî yapısını ve dilini anlamaları sağlanır. Her hafta, şairlerin eserlerinden seçilen şiir örnekleri üzerine birlikte okuma yapılır. Bu okuma sırasında, dil, tema, vezin, anlam derinliği ve kullanılan mazmunlar üzerinde tahliller yapılır. Öğrenciler, öğretim üyesiyle birlikte şiir çözümlmeleri yapar. Dersin belirli bölümlerinde öğrencilerle açık tartışmalar yapılır. Tartışmalar, şairlerin şiir anlayışları, kullandıkları dil ve dönemin sosyal-kültürel bağlamı üzerine yoğunlaşır. Öğrenciler, metinlerin içeriğini ve şairlerin yaklaşımlarını tartışırken, dersin içeriğine derinlemesine katılım gösterirler. Tartışmalar sırasında öğrencilerin eleştirel düşünme becerileri de gelişir.

Dersi Veren Öğretim Elemanları

Arş. Gör. Dr. Songül Akboğa

Program Çıktısı

13. ve 14. yüzyıl klasik Türk edebiyatının tarihsel ve kültürel bağlamını açıklar.
- Dönemin öne çıkan şairlerini tanıır ve edebi kişiliklerini değerlendirir.
13. ve 14. yüzyıla ait gazel, kaside ve mesnevi örneklerini analiz eder.
- Divan şiirinde kullanılan mazmunları ve nazım tekniklerini tanıır.
- Klasik Türk edebiyatında 13. ve 14. yüzyılda kaleme alınmış mensur eserleri ve bunların özelliklerini bilir.

Haftalık İçerikler

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
1	Ahmet Atilla Şentürk ve Ahmet Kartal'ın hazırlamış olduğu Eski Türk Edebiyatı Tarihi kitabından konuyla ilgili sayfalar okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma	13. ve 14. yüzyılın edebi, siyasi ve kültürel arka planı	-
2	Ahmet Atilla Şentürk ve Ahmet Kartal'ın hazırlamış olduğu Eski Türk Edebiyatı Tarihi kitabından konuyla ilgili sayfalar okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma	13. ve 14. yüzyılın edebi, siyasi ve kültürel arka planı	-
3	Öğrencilere verilen slaytlardan Mevlana ile ilgili kısımlar okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Mevlânâ'nın edebi kişiliği, eserleri ve Mesnevi'sinin ilk 18 beytinin şerhi	Mesnevi'nin ilk 18 beytinin şerh edilmesi
4	Öğrencilere verilen slaytlardan Mevlana ile ilgili kısımlar okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Mevlânâ'nın edebi kişiliği, eserleri ve Mesnevi'sinin ilk 18 beytinin şerhi	Mesnevi'nin ilk 18 beytinin şerh edilmesi

Sıra	Hazırlık Bilgileri	Laboratuvar	Öğretim Metodları	Teorik	Uygulama
5	Öğrencilere verilen slaytlardan Sultan Veled ile ilgili kısımlar okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Sultan Veled'in hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler.	Sultan Veled'in şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
6	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Ahmed Fakih ve Ahmed-i Dâî'nin şiirlerinin şerhi okunacak	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Ahmed Fakih ve Ahmed-i Dâî'nin hayatları, edebî şahsiyetleri ve eserlerinden örnekler	Ahmed Fakih ve Ahmed-i Dâî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
7	Mantıku't-tayr ve Garibnâme adlı eserler okunarak gelinecek.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Aşık Paşa ve Gülşehrî'nin hayatları, edebî şahsiyetleri ve eserlerinden örnekler	Aşık Paşa ve Gülşehrî'nin şiirlerinin üslup ve içerik özellikleri ile şiirlerinden örnek incelemesi.
8	-	-	-	Ara Sınav.	-
9	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Şeyyad Hamza'nın şiirlerinin şerhi okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Şeyyad Hamza'nın hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler	Şeyyad Hamza'nın şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
10	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Nesîmî'nin şiirlerinin şerhi okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Nesîmî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler.	Nesîmî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
11	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Kadı Burhanettin'in şiirlerinin şerhi okunacak.	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Kadı Burhanettin'in hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler.	Kadı Burhanettin'in şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
12	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Hoca Dehhânî'nin şiirlerinin şerhi okunacak	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Hoca Dehhânî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler	Hoca Dehhânî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
13	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Hoca Dehhânî'nin şiirlerinin şerhi okunacak	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Hoca Dehhânî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler	Hoca Dehhânî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
14	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Ahmedî'nin şiirlerinin şerhi okunacak	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Ahmedî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler.	Ahmedî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.
15	Kaynakçada verilen Nihat Öztoprak vd. hazırladığı Metin Şerhi ve Ahmet Atilla Şentürk'ün Osmanlı Şiiri Antolojisi kitaplarından Ahmedî'nin şiirlerinin şerhi okunacak	-	Konu Anlatımı Soru-Cevap Tartışma Beyin Fırtınası Örnek Olay İnceleme	Ahmedî'nin hayatı, edebî şahsiyeti, eserleri ve şiirlerinden örnekler.	Ahmedî'nin şiirlerinden örnek seçilerek bunlar şerh edilecek.

Aktiviteler	Sayısı	Süresi (saat)
Vize	1	1,00
Final	1	1,00
Ara Sınav Hazırlık	5	1,00
Final Sınavı Hazırlık	5	1,00
Uygulama / Pratik	14	1,00
Ders Öncesi Bireysel Çalışma	14	1,00
Ödev	14	1,00
Derse Katılım	14	1,00
Uygulama / Pratik Sonrası Bireysel Çalışma	14	1,00

Değerlendirme

Aktiviteler	Ağırlığı (%)
Final	60,00
Ara Sınav (Bütünlemede Kullanılan)	40,00

Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü / TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI X Öğrenme Çıktısı İlişkisi

	P.Ç. 1	P.Ç. 2	P.Ç. 3	P.Ç. 4	P.Ç. 5	P.Ç. 6	P.Ç. 7	P.Ç. 8	P.Ç. 9	P.Ç. 10	P.Ç. 11	P.Ç. 12	P.Ç. 13	P.Ç. 14	P.Ç. 15	P.Ç. 16	P.Ç. 17	P.Ç. 18	P.Ç. 19	P.Ç. 20	P.Ç. 21	P.Ç. 22	P.Ç. 23	P.Ç. 24
Ö.Ç. 1	5					3			2															
Ö.Ç. 2	3					4			2															
Ö.Ç. 3	1					3			5															
Ö.Ç. 4						3			5															
Ö.Ç. 5	5					5			5															

Tablo :

- P.Ç. 1 :** Türk dilinin ilk yazılı belgelerinden günümüze kadar gelen devreleri kronolojik olarak, eserleriyle birlikte bilir.
- P.Ç. 2 :** Halk edebiyatı ve kültürü ile ilgili konularda gerekli bilgi ve birikime sahip olur.
- P.Ç. 3 :** Alanıyla ilgili problemleri tespit eder.
- P.Ç. 4 :** Tespit edilen problemlerin çözümüne yönelik gerekli verileri toplar.
- P.Ç. 5 :** Elde ettiği verilere göre sonuçları yorumlar.
- P.Ç. 6 :** Eski Türk Edebiyatının Arap harfli manzum ve mensur eserlerini okur, açıklar.
- P.Ç. 7 :** Yeni Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 8 :** Eski Türk dili ile ilgili dönemlere ait metinlerde; kelime tahlili, cümle tahlili ve kelime etimolojisi yapar.
- P.Ç. 9 :** Edebî metin çözümlemeleri yapar.
- P.Ç. 10 :** Yeni Türk Edebiyatının kapsadığı edebî dönem, metin ve edebiyatçıların özelliklerini tam olarak bilir; bu dönemlerde yazılmış yapıtları çözümler; karşılaştırmalı tartışmalar yürütür.
- P.Ç. 11 :** Alanıyla ilgili karşılaştığı problemlerin çözümünde bilgisayar teknolojilerini kullanır.
- P.Ç. 12 :** İlgili alanında veya toplumun diğer kesimleriyle sözlü ve yazılı iletişim olanaklarını kullanarak profesyonel düzeyde eleştirel olarak iletişim kurabilir.

- P.Ç. 13 :** Bir yabancı dil kullanarak alana ait konularda meslektaşlarıyla iletişim kurabilir.
- P.Ç. 14 :** Alanıyla ilgili çalışmalara katılır.
- P.Ç. 15 :** Mesleki gelişmeleri izler ve bu gelişmelere katkı sağlar.
- P.Ç. 16 :** Disiplin içi ve disiplinler arası takım çalışması yapar.
- P.Ç. 17 :** Sahada derleme, gözlem ve anket çalışmaları yapar.
- P.Ç. 18 :** Alanıyla ilgili edindiği kuramsal ve uygulamalı bilgileri; eğitim-öğretim, araştırma ve topluma hizmet alanlarında kullanır, çözümler ve uygular.
- P.Ç. 19 :** Yaşam boyu öğrenmeye ilişkin olumlu tutum geliştirir.
- P.Ç. 20 :** Alanıyla ilgili sosyal, kültürel ve sanatsal etkinliklere katılır ve bu tür etkinlikleri düzenler.
- P.Ç. 21 :** Alanıyla ilgili yaptığı çalışmaları ilgili kişi, kurum ve kuruluşlarla paylaşır.
- P.Ç. 22 :** Beşerî bilimler alanında sosyal, kültürel hakların evrenselliğini destekler, sosyal adalet bilinci kazanır, tarihî ve kültürel mirasa sahip çıkar.
- P.Ç. 23 :** Kalite yönetim ve süreçlerine uygun davranır ve katılır.
- P.Ç. 24 :** Bilimsel bilgiyi açık ve yetkin biçimde aktarabilir.
- Ö.Ç. 1 :** 13. ve 14. yüzyıl klasik Türk edebiyatının tarihsel ve kültürel bağlamını açıklar.
- Ö.Ç. 2 :** Dönemin öne çıkan şairlerini tanıır ve edebi kişiliklerini değerlendirir.
- Ö.Ç. 3 :** 13. ve 14. yüzyıla ait gazel, kaside ve mesnevi örneklerini analiz eder.
- Ö.Ç. 4 :** Divan şiirinde kullanılan mazmunları ve nazım tekniklerini tanıır.
- Ö.Ç. 5 :** Klasik Türk edebiyatında 13. ve 14. yüzyılda kaleme alınmış mensur eserleri ve bunların özelliklerini bilir.